

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popustUREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 9. januarja 1938.

ŠTEV. 2.

Kmetstvo

Koliko smo že čitali jadikovanja o hudih časih, ki jih preživlja naš kmet in z njim vred več ali manj tudi njegovi tovariši po vsem svetu! Res je, da je hudo zadela ves stan kriza vnovčenja v potu obraza pridelanih sadežev zemlje. Če je že vnovčenje težko, je jasno, da trpi zaradi tega tudi cena pridelkov po starem trgovskem dognanju, da zavisi cena od povpraševanja in ponudbe. S povpraševanjem po blagu cena rase, ponudba jo pa tlači. Denarja ni! Tako toži ves kmeti stan. Po pravici toži in je dolžnost družbe in države, da pomaga vsaj reševati, če že ne rešiti vprašanje boljšega vnovčenja kmetiških pridelkov. Kakor je pa važno vprašanje kmetijske krize, vendar ne smemo pri tem pozabiti na drugo plat kmetijskega vprašanja. Kakor vsak stan, ima tudi kmetstvo poleg skrbi za golo življenje še druge potrebe in želje, ki napravijo človeka šele resnično človeka. To so dobrine duhovnega značaja: človeška svoboda in z njo zvezana prosveta ali kultura. Kar nič ne porajta večina na te dobrine danes, ko kaj radi merimo vse vrednote z istim merilom — z denarjem. Navadili smo se teh dobrin brez valute, da so nam same po sebi umevne, kakor zdravemu zdravje vse dotlej, dokler ne zboli in šele sedaj prične ceniti vrednost zdravja, ko jo je že izgubil. Dober je pregovor, ki pravi: Nesreča drugih nam je pogosto v tolažbo. Zato hočemo tudi mi v teh hudih dneh pogledati nazaj v črne dneve, ko sicer morda res ni bilo kmetijske krize, pač pa se je držala naše dežele hujša kriza — kriza kmetstva.

Naš praded brlogar je bil lovec in ni poznal nobenih kriz. Če je bil lačen, je ubil žival in nihče ni zahteval od njega orožnega lista. Če ga je zeblo v brlogu, ni gledal, kod teče meja v gozdu, kje je bukev s križem, temveč je vzel svobodno les, kjer ga je hotel. Le malo je še danes ljudstev, ki bi živela tako svobodno življenje. Tudi pastir kočevnik je še poznal precej svobode, čeprav je že moral skrbeti za črede, za šotor in za odelo.

Čim pa si je postavil človek hlev in dom ter je zakoličil svojo

posest, je moral biti vedno na oprezu, da brani svojo posest pred raznimi sovražniki. Vse dokler se ni pričel pečati človek s kmetovanjem, so se vršile borbe le za premočnine in minljive reči: za plen, ženske, črede itd. Ko pa je človek postavil mejnike in se proglasil za lastnika nepremičnine in neprenosljive zemlje, je bilo treba podvojiti opreznost pred sovražnikom. Sam ni bil dovolj močan, zato so se začeli kmetje združevati v skupnih naseljih, ali pa so postavili svoje mejnike na visokih hribih, kamor ni prišel tako lahko sovražnik. Najpametnejšega v vasi so postavili za glavarja vasi in so mu dajali za njegov trud v blagor skupnosti davek. Pa se je zgodilo, da se je zahotelo sosednji vasi lepih njiv ali sočnih lok sosedov in so napadli sosedno vas, pobili mirne kmete in vzeli njihovo posest z ženami in otroci, da so jim kot sužnji obdelovali polja. To so bile prve krize kmetstva. Da jih danes ni več, se ima kmetstvo zahvaliti državnim oblastvom, ki bde nad nedotakljivostjo in svetostjo osebne lastnine in varnosti državljanov. Da svoboda osebne lastnine ni samo po sebi umevna zadeva, nam jasno pričajo velike in krvave revolucije, ki so tedaj, ko je bilo odstavljeno prejšnje državno vodstvo, uničile imetje in življenje nešteti državljanov.

Ob času preseljevanja narodov je vse naše slovensko ljudstvo prestalo takšno hudo krizo kmetstva, ko je sužnjil z zemljo, delom in krvjo divjim Avarom. Še huje je bil prizadet ogromni ruski narod, ki je sužnjil Tartarom celih 300 let. Tako dolgo je sužnjil, da je sploh pozabil na svobodo in bo sužnjil vsakemu despotu. V dobach suženjstva je zastal ves razvoj kmetijstva. Le redke so izjeme pametnih osvajačev, ki so bili osvajencem v blagoslov. Takšen moder mož je bil Husrev bey, ki je osvojil v imenu islama 1522. Bosno in Severno Srbijo, kjer je postavil temelje umnega združništva in naprednega kmetovanja.

Kdo se ne spomni velikih bojov „za staro pravdo“, za človečanske pravice kmetijstva, ki so jih gazili oblastni graščaki celo tako daleč, da je moral podložni tlačan prepustiti svojo neomade-

ževano nevesto za poročno noč graščakovi pohoti. To je bila huda kriza kmetstva. Koliko bolj je bilo treba, preden so priznali tudi kmetstvu njegove temeljne pravice.

Toda nele v omejevanju telesne svobode in človečanskih pravic je bilo kmetstvo v preteklih dobach v hudi krizi. Še hujša je bila kriza duševne svobode. Samopašni gospodarji so predpisovali kmetstvu bogove, molitve in kletve. Naj je bil tlačan še tako nadarjen, ni smel v višje šole. Dobro so računali oblastniki, uverjeni, da je najboljši plen za izkoriščanje nepismeni kmet, ki ga držita v pokorščini zvesta zaveznika hudič in birič.

Danes je to povsem drugače! Kam vse so se povzpeli kmeti sinovi in sami kmetje. Prva mesta

zavzemajo v vseh, tudi v najbolj učenih strokah znanosti. Redko je ime slovenskega učenjaka, ki bi v mladosti ne bil pasel krav in vižal uprege. Res hude čase preživlja danes kmetstvo, toda preživlja jih v zavesti, da ne bodo vedno trajali, ker se naša država trudi pomagati kmetu, kar je očitno dokazala z zakonom o razdolžitvi kmeta. Da lažje nosi kmetstvo svoj težki križ, pa ni mala zasluga veselega dejstva, da kmetstvo kot stan ni v krizi, kakor so mnogi drugi stanovi. Kmetstvo zre vedrega obraza v bodočnost, ki je kljub vsemu naporu tehnike vendarle njegova, ker tovarna njegovega grunta je najcenejši pridelovalec kruha in bo stala vedno. Pa če zgradi tehnika nov babilonski stolp, ki se bo res dotikal neba . . .

POLITIKA

Banska uprava v Ljubljani je razpustila ljubljanski oblastni odbor Narodne odbrane in vse njegove krajevne odbore. Skupno je poleg oblastnega odbora razpuščenih 41 krajevnih odborov. Organizacije Narodne odbrane v celjskem in mariborskem okrožju imajo svoj oblastni odbor v Mariboru. Na ta oblastni odbor in njemu priključene krajevne odbore se razpust ne nanaša.

Kako si zamišljajo pristaši dr. Mačka kmečko državo smo pisali v zadnji številki našega lista. Ta načrt pa je med Hrvati samimi naletel na odpor in v nekem hrvaškem časopisu čitamo sledeče: „Globoko smo prepričani, da je ta načrt neizvedljiv, temveč naravnost škodljiv za življenjske interese hrvatskega naroda. S tem, da postavljamo „kmečko državo“ za naš glavni narodni in socialni ideal, vzbujamo v svetu kaj slabo mišljenje o svojih državniških in političnih sposobnosti. Z njo potrjujemo predsodke onih, ki trdijo, da brezoblikovna slovenska masa sploh ni zmožna zgraditi svoj lastni dom . . .“

V Romuniji je prišlo po kratki vladni krizi, do popolnega notranje političnega preobrata, katerega je napovedla in že tudi izvršuje nova vlada, ki jo je sestavil Goga. O delu nove vlade, je izjavil predsednik vlade sledeče: „Glavno geslo mojih načrtov je: Rumunija Rumunom. Država bo zopet pripadala našemu narodu in ne 10.000 inozemskim, poljskim in ruskim židom, ki so jo po vojni preplavili.

V načelu ne sovražimo židov, vendar pa smo odločeni osvoboditi industrijo, trgovino in druge poklice od inozemskega monopola, ki je izpodrinil naše lastne državljane. Inozemski židje nadzirajo danes glavne industrije, kakor n. pr. železno, premogovno in petrolejsko ter preplavljajo vse intelektualne poklice v državi. Nameravam jih vreči s teh postojank in na njihovo mesto postaviti zopet Rumune.

Zunanja politika Rumunije pa bo še nadalje temeljila na Društvu narodov. Glavna značilnost nove vlade pa bo tesnejše prijateljstvo z Veliko Britanijo. Zunanja politika pa bo stremela za tem, da si ohrani stare prijatelje in da si pridobi novih. Nova vlada obeta tudi, da bo v neposredni bodočnosti uvedla krajevne volitve v vsej državi.

Nova vlada pa ima svoje nasprotnike v državi sami. Posebno narodna kmečka stranka je stopila v ostro borbo proti novim gospodarjem v državi, o kateri pravijo, da je pustolovka. V svojem proglasu pravijo, da se bodo brezobzirno borili proti novi vladi, ki je nastopila proti volji naroda. V tej borbi se nihče ne sme plašiti niti najmanjših žrtev. Vsi znaki kažejo, da stoji Rumunija pred težkimi in usodnimi dogodki.

Ker so bile tisočerm rumunskim židom odvzete vse državljanske pravice, so začeli zapuščati Rumunijo. Radi tega je sosedna Bolgarska odredila zaporo meje proti Rumuniji in obmejne oblasti so dobile strog nalog,

da brezpogojno vsakemu beguncu iz Rumunije zabranijo dostop na bolgarska tla. Vlada se predvsem boji, da bi rumunski židje navalili v Bolgarijo. Slične ukrepe so izdale tudi Turčija, Madžarska, Poljska ter Grčija.

Anglija se tudi oborožuje kar se da. Sedaj nameravajo izdatke za pomorsko oborožitev zvišati od 37 na 50 milijonov funtov. Naenkrat bodo gradili 100 novih pomorskih enot.

Japonska je poslala Kitajski naslednje predloge miru: Sklenitev gospodarskega sporazuma med Kitajsko in Japonsko, ki bi omogočil Japonski izrabo dohodkov kitajskega bogastva, kakor carine, promet itd. Kitajska mora pristopiti k protikomunističnemu paktu. Pristati mora, da ostanejo na severnem Kitajskem trajno japonske posadke. Kitajska mora poravnati vso škodo Japonski, ki jo je imela s sedanjo vojno. Sprejetje teh pogojev pomeni konec kitajske svobode in samostojnosti.

Egipt je tudi prebolel zadnje dni težko notranje politično krizo. Prejšnja vlada, ki ji je načeloval Nahas paša, je morala odstopiti in to na pritisk samega kralja. Inozemski listi povdajajo, da je položaj zelo zapleten, ker sprememba vlade ni izključno notranje političnega značaja, nego so imele svoje prste vmes tudi velesile. Stvarno je borba med sedanjima glavnima dvema sredozemskima tekmečema v Egiptu (Italija—Anglija) dosegla vrhunec. Tokrat je zmagal angleški vpliv.

V nedeljo dne 6. februarja bodo v naši državi volitve senatorjev za 6 letno dobo. Volitve so razpisane v dravski banovini za 1 senatorja, v vrbaski za 1, v primorski za 2, v drinski za 2, v donavski za 5, v moravski za 1, v vardarski za 2, v zetski za 1, v Beogradu in na njegovem upravnem področju za 1. V naši banovini je potekel mandat senatorju dr. Miroslavu Ploju.

Japonci počenjajo v kitajskih pokrajinah, ki so si jih prilastili, največje grozovitosti. Tako so pred kratkem postrelili vse osebe centralne bolnišnice v Nankingu, dalje celo vrsto profesorjev in študentov, pred tem pa so spodili s takih mest vse inozemske novinarje, da ne bi bili priče njihovih krvoločnih dejanj. Po zavzetju Nankinga so proglasili novo kitajsko vlado. Ker niso mogli najti za ta izdajalski posel dovolj Kitajcev, so to „kitajsko“ vlado sestavili iz — Japoncev.

Po statistiki Društva narodov so se stroški za oboroževanje dvignili od 350 milijard din v 1932. letu na 650 milijard din v letu 1937.

Dragoljub Jovanović, eden izmed voditeljev združene opozicije, se je mudil pred dnevi v inozemstvu. „Samouprava“, glavno glasilo JRZ, ve o tem poročati ter še pristavlja, da se je Jovanović sestal v Parizu s francoskimi komunističnimi voditelji in, da je bilo to vse, kar je dosegel v inozemstvu. Šel pa je, ker je baje hotel poiskati pomoč za združeno opozicijo.

Združena opozicija je imela prejšnjo nedeljo shod v Senti (Vojvodina),

na katerem je govorilo več govornikov. Neki tamošnji list se hučo pritožuje, da so vsi govorniki govorili v madžarskem jeziku in navaja tudi njih imena, ki so kar po vrsti madžarska. Temu pisanju pritrjuje tudi „Samouprava“, ki še dostavlja, da se iz tega pač dovolj jasno vidi, kdo tvori tako imenovano „vojvodinsko fronto“.

O naših prosvetnih razmerah so se v zadnjem času razpisali nekateri naši časopisi. Iz nekega vodilnega lista posnemamo: Prosvetne razmere pri nas niso preveč rožnate. Res je, da je pri nas sorazmerno največ šol, toda kaj pomaga, ko pa je pouk na mnogih in mnogih nereden, ali pa ga po daljše čase sploh ni, na drugi strani pa toliko brezposelnih učiteljskih abiturientov čaka na službo in kruh.

Stalinova težka roka je pričela zadnje čase posegati tudi v vrste sovjetskih zastopnikov v inozemstvu. Več poslanikov, ki jih je poklical domov, je že dal ustreliti. Mnogi se pa njegovemu „vabilu“ niso odzvali in se sedaj skrivajo po tujih državah, da jih ne bi dosegli sovjetski agenti in nad njimi izvršili smrtno obsodbo radi neposlušnosti.

Še nekaj o klirinških markah

Nezadovoljstvo in mnogoštevilna kritika, ki se sliši pri naših sezonskih delavcih, kateri imajo realizirati svoj zaslužek čekovne marke, nam da povod, da to stvar še enkrat obravnava v našem listu.

Na prejšnji sporazum z Nemčijo, glasom katerega se vršijo plačila blagovnega in ost. prometa po računih v Din od RM pri naši Narodni banki odn. Nemški obračunski kasl v Berlinu, je z reš. g. ministra fin. br. VIII. — 16901 od 30/XII. 1935. predrugačen. — Sklenjeno je bilo takrat, da se z 15./I. 1936 zaključí račun „A“, saldo, ki je stal v našo korist, pa se ima pokriti z plačilom naše države za njen dolg v Nemčiji in naših trgovcev, ki so uvažali blago iz Nemčije i. s. za do 14./I. 1936 prejelo blago do polovice vrednosti — druga polovica se lahko plača s čeki. Ta plačila so izvršljiva, ako se je račun glasil na Din s 100% no dinarsko svoto, ako pa na RM po dogovorjenem tečaju od cca 17.62, toda le 50% rač. vrednosti.

Koliko je znašal naš aktivni saldo in v kolikor je bil pokrit na ta način nam podatki ne stojijo na razpolago. Evidentno je pa to, da naši izvozniki, kateri so čakali na kronološki red izplačila, iz tega računa niso popolnoma poplačani, temveč so prodali svoje klirinške uputnice po dnevnem tečaju na borzi ali pa banki sami. — Ta okolnost upraviči mnenje, da saldo računa „A“ ni poravnan, bodisi da rok naših obvez še ni dospel bodisi iz razloga, da je svota naših obvez manjša kot dolg „Nemške obračunske kase“ pri banki, bodisi iz razloga, da so bile javne obveze pokrite z klir. avizi ali uputnicami, katera so bila kupljena za rač. Države. Saldo paralelnega rač. v dinarjih tudi ni znan.

Evidentno je, da se iz klir. rač. A z tečajem cca 17.30 za marko ne morejo izplačati zaslužki delavcev, ker bi to dolg nemške obračunske kase pri Narodni banki še povečalo. Tu ne morejo pomagati obljube nemških de-

Predavanje g. ing. Petkovška.

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Črnelavcih-Veščici je povabilo za 30. december 1937 predavat g. sreskega referenta. Predavanje se je vršilo pri posestniku g. Marošl v Črnelavcih. Razen mladine se je predavanja udeležilo več starejših kmetovalcev.

Ker je bilo to prvo predavanje o kmetijstvu, je gospod predavatelj skušal s splošnim orisom potreb zboljšanja naših kmetij in naše vasi sploh zbuditi zanimanje za lepo urejeno gospodarstvo in temu primerno življenje na vasi. Povdaril je veliko važnost najnižje družabne edince — družine — in tozadevno opozoril na zmoto boljševeške preureditve. V Prekmurju je to vprašanje prav posebne važnosti, ker je vsled odhajanja mladine v tujino (Francijo, Nemčijo itd.) družinska povezanost zelo zrahljana in temu primerno tudi razumevanje in soglasje v družini. Le tisti, ki živi od malega na grudi, jo bo znal pravilno vzljubiti. In baš ta ljubezen mu bo pripomogla, da bo s pametnim in preračunanim go-

spodarstvom rešil kmetijo težkih časov. Vidimo namreč, da je v letih konjunktura, ko je bilo obilo denarja po vaseh, propadlo največ naših najlepših kmetij. Ne moremo prezreti, da je k temu mnogo pripomoglo nepremišljeno gospodarjenje. Denar torej ni vse, čeprav se bo morda zdelo to komu na prvi pogled čudno. Marsikatera zanemarjenost bi lahko zginita z naših vasi ne da bi se za to potrebovalo denarja. Zimski čas moramo izrabit, da postanejo naše kmetijske domačije lične. Zdaj je čas za razna popravila, da bomo pripravljene, ko nas bo zvalilo pomladansko sonce na njive in travnike.

V zvezi z ureditvijo doma je inventarizacija, t. j. popis vseh gospodarskih predmetov. Ta posel mladina najlažje izvrši.

V bežnih migljajih je nato gosp. inženjer omenil še razna opravila v sadovnjaku, gozdu in na polju. Pravi, da bodo v Prekmurju nastopile sušne letine, ker se z vedno večjim posekovanjem gozdov odpira prosta pot neohlajenim vetrovom.

Vrednost naših vasi bo dvignila le mladina, ki bo znala racionalno gospodariti. Kajti, kdor nima v redu svojega gospodarstva, ta ne bo mogel uspevati, pa če ravno zavzema poleg kmetijstva tudi druge funkcije.

Nato se je gospod referent dotaknil še vprašanja obrtništva na vasi, na kar je sledila debata. Vsi navzoči so odobraval predavateljeva izvajanja, saj so sami že vse nešteto doživeli, a niso niti pomislili, da bi drugače tudi lahko bilo, ne pa „kak je bilou za očé, tak naj bou za materé“. Vsekakor je pa imel tudi Sapačov Šandor prav, da bo težko ljudem dopovedati, da so Bat'ovi čevlji slabi. Glavno je da so po cení. Nihče pa ne pomišlja, čigav kapital podpira!

Pozno je že bilo, ko je predsednik tov. Kumin Franc zaključil sestanek izražajoč željo, da bi priljubljenega predavatelja videli čimprej v svoji sredi.

Prekmursko okrožje.

V petek, dne 31. decembra 1937 se je vršil v Soboti sestanek 21 zastopnikov Kmečke mladine iz raznih krajev Prekmurja, ki so si izvolili pripravljalni odbor Prekmurskega okrožja kmetijskih fantov in deklet. Izvoljen je bil tale odbor: Predsednik: Rudi Titan (Črnelavci); odborniki: Šiftar Geza (Sebeborci), Škerlak Aleksander (G. Petrovci), Zrinski Karel (Moravci), Cipot Franc (Sebeborci), Kumin Štefan (Veščica).

Odbor ima nalogo: 1. izvesti ustanovitvev društev v krajih, kjer so že v teku priprave, 2. pripraviti tridnevni tečaj za fante in tridnevne za dekleta ter 3. pripraviti ustanovni občni zbor okrožja. Vsi dopisi na predsednika. ODBOR.

Prodám hišo

In prepustim tudi 3 velike orale in 1,503 kvadratov agrarne zemlje. HORVAT ŠTEPAN Mlajtnici št. 28.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— Statistika rojenih, umrlih in poročenih v letu 1937. V murakosoboški rim. kat. župniji se je rodilo 174, umrlo 167 od teh 95 domačinov in 72 tujcev, poročilo se je 34 parov. — V evangeličanski verski občini se je rodilo 47, umrlo 37 in 9 v bolnici iz drugih verskih občin, poročilo se je 12 parov.

NA DATUM 1. FEBR. 1938

— Odbor Rdečega križa Kraljevine Jugoslavije v Murški Soboti je za božičnico daroval za revne otroke, ki se zdravijo v bolnici v Murški Soboti, Din 300.—, za kar se uprava bolnice v imenu obdarovancev najtopeje zahvaljuje.

— Silvestrovanje v Sokolskem domu. Že nekaj let sem je postalo silvestrovanje Sokolskega društva ena najbolj obiskanih prireditev, kjer se zbere staro in mlado, da v najboljšem razpoloženju dočaka prihod novega leta. Tako je bilo tudi tokrat. Obsežni prostori doma so bili pretesni, da bi dali prostora veliki množici in marsikateri je moral oditi z težkim srcem. Dobro sestavljeni kabaretni program je do polnoči zabaval številno publiko. Levji delež uspeha in največje odobravanje pa je žel g. sodnik Cvirn, ki je s svojimi duhovitimi domisleki sprožil salve smeha. Pomenljiva alegorija je zaključila program, a obenem tudi staro leto. Pri prireditvi je v splošno zadovoljstvo igrala vojaška godba iz Varaždina. Silvestrovanje v Sokolskem domu je v vseh ozirih dobro uspelo tako moralno in upamo tudi, gmotno.

— Mimo nas. Lansko leto je bilo menda prvič, da so železničarji stopili pred javnost. Bila je to predvsem zasluga splošno znanega nacionalnega delayca in šefa kurilnice g. Skuka. Takrat so priredili plesno veselico, ki je bila menda največja, kar jih pomni naša metropola. Čisti dobiček so namenili v prid revnim železničarskim otrokom in za nabavo rešil. avta tukajšnjega Rdečega križa. Sedaj so polovico tega čistega dobička izkoristili za božičnico, ob kateri priliki je bilo

obdarovanih nič manj kot 46 revnih železničarskih otrok. Vendar pa ni bilo vse tako, kakor bi trebalo. Tako so na primer pri sekciji bili obdarovani otroci, katerim starši razpolagajo z velikim posestvom. Nikakor to ni napaka — vendar je treba temeljskega raziskovanja — predno se taka stvar ukrene v dejstvo. Toda sleherni je dandanes potreben pomoči! To je že takorekoč pregovor. Vidi se pa, da železničarji pod vodstvom g. Skuka pridno napredujejo in naj bodo zaenkrat vzgled vsem našim društvam. -T-o-

NIKAR NE POZABITE

— Za tujski promet . . . Vsek večji kraj, in med nje lahko prištevamo tudi našo Soboto, stremi za tem, da privabi čim več tujcev in da ti odnesejo najboljše vtise, to pa zato, da se drugič zopet vrnejo. V slovarju tujskega prometa je beseda „vtis“, kaj važna, če ne najvažnejša. Vtisi so pa različni. No zadnjič sem bil priča takega „vtisa“, ko sem se po večernem vlakcu vračal v mesto. Mnogo tujcev je prišlo. S seboj so imeli priljago, kakor se to potnikom spodobi. Z glasnim govorjenjem in z zadovoljnim obrazom, saj so se rešili našega „brzca“, so krenili po kolodvorski, lepo po pešpoti ob bolnišnici, ker je cesta pač za vozove, konje, avtomobile i. t. d. Med njimi je bil tudi starejši gospod. In ko tako stopa ob plotu, naenkrat čudno zaječi in že leži na tleh, kakor je dolg in širok. Siromak ni vedel, da ima naša nadebudna mladina ob bolniškem plotu svojo najlepšo drsalnico. Pa nič zato, na ta način je pač tudi

Zdravnik

Dr. Gregorc Albin,

sreski sanit. referent

v Murški Soboti,

se je preselil z Novim letom v novo hišo na Radgonski cesti nasproti trg. g. Majer Štefana.

FRED KALIŠ:

Gjurica

Osamljena, na skrajnem koncu goričanske vasi Zakotja, je stala kočica, vojnega invalida Aleksandra Horvata ali z drugo besedo, berača Šándorja; invalidnine ni dobival in kot takega so ga namreč poznali v treh farah naokoli in še celo dalje, tja do ogrske meje in provincijalnega mesta v ravnini.

Bil je to mož srednje postave, kocinastega, razdrapanega obraza in zavreljenega trupa brez desne noge. Z njo je — po lastni izpovedi — pognojil krvava gališka tla „matjuške Rusije“, ko se je boril za cesarja Ferenc Joško. In tako se je pričel njegov trnjev pot. Po treh letih prekladanja in pregledovanja so ga spravili z leseno bergljo domov k ženi. Toda kako gromsko se je začudil pri snidenju z ženo, on, nekdanj premožen kmet! Kako silno in zaprepasčeno njegova žena! Njegove mačje oči so

se vsesale v dveletno otroče, ki je javkalo in se kobacalo v ženinem naročju, žena pa, precej obilna, je z grozo v očeh strmela v njega in njegovo bergljo.

„A, Šándor, ti si . . . je potem na široko odprla usta. „Šándor ne zameri-i-i . . .!“ in že se je useknila v predpasnik.

„Hudičeva baba! Krucifiks!“ je izdaval on, in že jo je pričel bunkati s svojo leseno bergljo.

Tako sta se dajala skoraj vsak dan. Njega je še zvalila krčma, da je šlo po vodi še to, kar ni pobrala vojna. — Lepega jesenskega dne so se znašli Horvati z borim izkupičkom na planem. Sam Bog, da se je še dalo pobotati z starim kovačem za na pol razdrto bajto daleč zunaj vasi! Tu se je nato vse spremenilo. Šándor se je nekoliko unesel. Življenje ga je pritisnilo k tlom: moral je zadeti malho okoli vratu. In ta malha je po-

Gasilska prireditev v Murški Soboti.

Prostovoljna gasilska četa v Murški Soboti priredi v soboto dne 15. januarja 1938 veliko tradicionalno plesno zabavo v vseh prostorih gostilne, kavarne in stare kavarne pri Kroni. Začetek bo zvečer ob 8. uri, a vstopnina za osebo Din 5.—

Ta letošnja prireditev bo po svojem pestrem programu ena največjih plesnih prireditev, kar jih je četa v povojni dobi sploh priredila, radi tega se naprošajo vsa okoliška društva, da upoštevajo ta dan in ne prirejajo istočasno eventuelne prireditve.

Na veselici sodelujeta dve godbi za ples, izven tega je preskrbljeno za

vsakovrstno drugo razvedrilo, tudi za najbolj razvajeno publiko Danzig bar, snežne žoge, šaljiva pošta, žoge.

Vsa prireditev bo v najbolj razkošno okrašenih dvoranah in najmodernejšo razsvetljavo. Dve plesišči, plesni red razviden po vseh dvoranah, v katerem so predvideni vsi moderni, običajni, krajevni in narodni plesi. Nigdo naj ne zamudi prilike, da se te res lepe prireditve udeleži, s svojo navzočnostjo pa podpira tudi najbolj humano društvo v kraju.

Nobenega prijatelja gasilstva se ne sme pogrešati na prireditvi.

ta gospod dobil od Sobote svoj „vtis“, (seveda na glavi) ki ga pač ne bo tako hitro pozabil. Čitatelj.

NA TRADICIONALNI PLES

— Zahvala za voščila. Narodni poslanec g. Benko Josip je dobil za božične praznike in novo leto več sto voščil iz naše države in inozemstva. Vsem se za čestitke iskreno zahvaljuje, kar naj velja tudi za one, katerim radi nepopolnih naslovov ni mogel pismeno odgovoriti.

— „Mladi Prekmurec“. Pred dnevi je izšla v preurejeni in izpopolnjeni izdaji 1—2 št. drugega letnika „Mladega Prekmurca“, glasila mlade prekmurske generacije, z velikim ciljem in nalogo, da vzpostavi tesnejše stike z ostalo Slovenijo in da se pomudi pri naših majhnih in velikih vprašanjih. Zato je „Ml. Prekmurec“ vreden vsega upoštevanja in naklonjenosti. V 1—2 št. nas najprej urednik Godina Ferdo na svojski način seznanja z nalogami in poslanstvom lista, potem sledijo poučna in leposlovna dela avtorjev: prof. Liška, Sapača, Kovačeve, Pleja, Šebjaniča in drugih. — Za naslednje št. so obljubili svoje sodelovanje tudi prijatelji Prekmurja: O. Župančič, J. Kozak, F. Kozak in J. Vidmar. 1. in 2. št. je bogata tako na vsebini kakor tudi na opremi sami, zato naj ne bo Prekmurca in prijatelja Prekmurja, ki bi se ne zanimal za njo.

— Dopis iz Nemčije. Vse najboljše v novem letu želi svojim staršem, bratom, sestram, sorodnikom, prijateljem in znancem v Stanjevcih in okolici Bohar Karol in Janič Franc.

Tišina

— Osebna vest. Dekan, prečastiti gospod Kranz Josip, je imenovan za duhovnega svetnika. Simpatičnemu gospodu na imenovanju iskreno čestitamo!

MURAŠEV - POHITITE!

— Zahvala. Gospod urednik! Mi se Vam iskreno zahvaljujemo za objavo zadnjega dopisa tičočega se napeljave telefona. Stem ste dosegli, da smo uvedeni v telefonsko knjigo in sicer „Tišina 4“. Torej izgleda, da imamo telefon, toda na žalost brez žične napeljave, dasiravno smo žico že dolgo pred tem, plačali.

— Mostna tehtnica. O napravi prepotrebne mostne tehtnice se mnogo govori. O tem se je bavil tudi občinski odbor. Nekatere bistre glavice so temu ugovarjale, večina je pa le bila za napravo. Končno veljavno ni bilo še sklenjeno, upamo pa, da bomo v tekočem letu imeli tehtnico zgotovljeno.

DOPISI:

— Gor. Lendava! Čebelarji! Dne 9. januarja 1938 ob 14. uri se vrši občni zbor naše Podružnice sloven. čebelarstva, v prostorih g. Maršik v Gor. Lendavi. Na dnevnem redu bo tudi predavanje o čebelarstvu (g. Dr. Lukman, ban. zdrav.) Vsek član čebelar naj gleda, da pripelje na obč. zbor svojega soseda čebelarja, ki naj pristopi v društvo. Več članov — večja moč. Pridite vsi!

— Gederovci. Občinska cesta, ki veže glavno državno cesto iz Gederovci v Krajno, je bila v preteklem času zelo v slabem stanju. Toda na ponovno prošnjo krajevnega starešina g. Šinko Leopolda, je banska uprava, v svrhu poprave ceste, prispevala precejšnjo vsoto denarja, z katerim je bilo omogočeno cesto temeljito popraviti tako, da je danes v vsakem vremenskem času lahko uporabna. To je tudi potrebno, kajti ves vozovni promet v smeri rogaške kotline, ki je usmerjen čez brod Petanjci in obratno, kakor tudi avtobusni promet, se vrši po tej cesti. Mi se krajevnemu starešini, za svoj trud, zahvaljujemo.

— Mala nezgoda poštnega avtobusa. Poštni avtobus, prihajajoč iz Rogoševcih, je dne 1. januarja t. l., vsekakor vsled poledele ceste, pri Večeslavcih, zadel v brzovajni drog, pri čemer se je ena potnica po nogi precej poškodovala.

stala odslej kažipot in sonce trojici življenj, posebno mlademu, ki se je razcvetelo kot divji šopek.

**

Stari Šándor je kolovratil po Gorickem. Poletil, ko se je vreme nekoliko ustalilo, je obiskal tudi kraje v ravnini. Dalje ni šel.

„Kaj bi tam“, si je vedno dejal, ko se je ustavil na lesenem mostu v mestecu. „Tam so Marki in Dolinci, ali kaj jaz vem kaj, in pri vsaki drugi hiši imajo berača. Pa tudi zmogel nebi.“

In tako se je vrnil z natrpano malho in polno možnjo drobiža. V Martjancih ali kje drugje si je potem nakupil drobnarije kakor: soli, ščepce tobaka, ki ge je z užitkom kuril, in kako stvar za Gjurico.

Pogosto se je tudi počteno napil. Ali ne tako kot preje. Napil pa se je le. Nasajen se je potem drugo jutro vrnil domov. (Dalje sledi.)

— **Cankova.** Gospa Terkač Ana se je zbodla z nekim žebljem v levo roko. Pojavilo se je zastrupljenje krvi, radi česar so jo morali pripeljati v bolnico v M. Soboto.

— **Pertoča.** Ob veliki udeležbi naroda smo 31. decembra 1937., spremljali k večnemu počitku našega zvonara, pokojnega Kozar Mihaela. Umril je na posledicah srčne kapi. Mir njegovi duši!

— **Gor. Petrovci.** Društvo kmetijskih fantov in deklet v G. Petrovcih je imelo dne 2. jan. 1938 svojo prvo prireditev. Uprizorilo je več enodejank. Naša kmetijska mladina je pokazala svojo zmožnost na polju dramatike in videlo se je, da se bo v vstrajnim delom dalo marsikaj napraviti. Po igrah se je vršila plesna veselica. Prireditev je vsestransko uspela, udeležili so se je tudi nekateri tovariši iz Črnelavec in Veščice med njimi tudi predsednik pripravljalnega pododbora za Prekmurje tov. Titan R. — Mladina je dela vojna, mladina dela za svoj napredek, v slogi in delu vstraja!

— **Prosenjakovci.** Igra „Ljubosumnost“ uprizorjena potom naših požarnikov, je izpadla nad vse pričakovanje, prav dobro. Udeležba in zanimanje ljudstva za igro je bila velika. Pričakujemo, da nas bodo naši gasilci v kratkem zopet razvedrili z drugo primerno igro. Hvala režiserju in igralcem.

— **Šoferji naših poštних avtobusov so trpini.** Na progah naših poštних avtobusov se le redko kedaj pripeti kakšna nezgoda in če se že pripeti, ni nič čudnega. Ako ne bi bili naši šoferji, ki z poštними avtobusi vozijo, trezni, vestni in prav dobro izurjeni, bi bilo prav gotovo več nezgod. Toda tudi ta dobra svojstva naših šoferjev se izčrpajo. Šofer, ki vozi na progi Murska Sobota—Dol. Lendava, ni imel že 2 leti nobenega dopusta, oni, ki vozi na progi Murska Sobota—Rogaševci pa 1 1/2. Poštna direkcija bi morala bolj skrbeti za odmore svojih šoferjev in se bolj prilagoditi določilam tozadevnih zakonov ter dovoliti šoferjem letni odmor zlasti pa tedaj, ko za njega prosijo in ko se čutijo fizično popolnoma utrujeni. Naše avtobusne proge so visoko aktivne. Toda številni narod, ki se vožnje poslužuje, želi imeti točnost in štabilnost vožnje v vsakem pogledu, radi česar apeliramo na poštno direkcijo, naj svojim šoferjem podeljuje odmore in naj jih z vožnjo preveč ne obremeni.

LOKOMOBILA,

Hofferr—Schrantz—Clayton—Shuttleworth, 6 HP, 8 Atm, iz leta 1921., 22 PS motor in 4/6 PS motor, oba na sesalni plin Sauggas in za obrat popolno gotova, vse v najboljšem stanju se prodasta. — Več v PREKMURSKI TISKARNI v Murski Soboti.

Brezobvezno bančno poročilo

Cene najvažnejših VALUT

v majhnem blagajniškem prometu:

Angleški funt sterling 1 kom	Din 232 50
Francoski frankl 100 „	155—
Amerikanski dolar 1 „	46-75
Isti v čeku 1 „	47 25
Kanadjski dolar 1 „	46-50
Italjanska lira	
Češke krone 100 „	148—
Nizozemski forint 1 „	24—
Nemška marka v bankovcih 1 kom	9—
„ v srebru 1 „	12-50
Avstrijski šilling v bankovcih 100 „	865—
„ šil. v srebru ist drobiž 1 „	8-50
Magyarški pengő po 100 kom	900—
Urug. peso 1 „	18—
Argent. peso 1 „	11—
Klirinška marka (ček)	13-90—14-10
Tečajni deviz v dnevnikih.	

GASILSTVO :

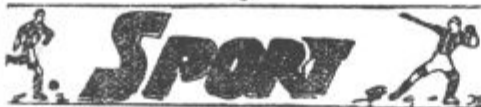
Priporočamo vsem gasilskim četam, da v t. m. obdrže občne zборе. Prijave občnih zborov je pravočasno javiti sreskemu načelstvu in gasilski župi po formularju, ki je v gasilskem kalendarju naveden. Prijava na sresko načelstvo mora biti kolkovana z 10 dinarskim kolkom.

Na občnih zborih naj se sklepa o tekočih zadevah in napravi delovni program za tek. leto. Obravnava in sprejme naj se tudi proračun, katerega naj se z obračunom pravočasno do stavi župni upravi za odobritev.

V lanskem letu izvoljene četne uprave imajo veljavnost za 3 leta, radi česar letos volitev odpade. Izjema je le tam, kjer je kakšen član uprave odstopil, za stalno odpotoval ali pa umrl. Na zborih naj se določita dva delegata za skupščino župe.

Iz pisarne gasilske župe
M. Sobota.

— **Puconska gasilska četa** bo dne 6. januarja t. l. obdržala v gostilni Kološa svojo redno zimsko veselico, katere čisti dohodek se obrne na izpopolnitev gasilskega orodja. — Nje gasilski naraščaj pri tej priliki nastopi prvič na odru v pravljici veselo igri „Lola“, od Jos. Ribičiča, v režiji učit. gdč. Lokay Elze. — Prijatelje gasilstva in mladine ter tovariške čete vabi na obilen obisk — Odbor.

SPORTNI PLES

Če se še niste odločili, katero plesno prireditev boste letošnjo zimo obiskali Vam toplo priporočamo, da se odločite za sportni ples, ki bo dne 1. febr. 1938 pod devizo „KARNEVAL“.

Zagotavljamo, da se boste — kakor do sedaj še vsako leto — dobro zabavali in v vsakem oziru prijetno počutili, saj bo igral slovit ODEON-jazz iz Ljubljane in za vse drugo bo tudi odlično preskrbijeno.

Obleka poljubna - maske zaželjene!

KMETIJSTVO

Slinavka in parkljevka

Dokler traja kuga se naj ne obiskuje tuje hleve, v lastne pa se naj ne pusti živinske prekupčevalce, berače in druge ljudi, ki pridejo v dotiko s tujo živino in ki bi mogli z rokami, obleko, čevlji ali na kak drug način prenesti kugo.

Psí morajo biti privezani, perutnina pa naj ne gre z domačega dvorišča. Paziti treba, da se ne prenaša kuga z mlekom ali mlečnimi proizvodi, mesom, senom, slamo, gnojem, hlevskim orodjem in drugim. Ako že mora kako stvar od drugod prenesti, se jo naj razkuži. Osobje, ki je zaposleno pri živini se naj ne menja.

Zdravljenje. Ako pa se le navzlic vsej previdnosti pokaže bolezen v hlevu, se je treba pobrigati, da so hlevi suhi in čisti, stelja mehka in suha, živini se naj da piti večkrat čisto vodo, za hrano pa mehko seno in pijačo z otrobami. Najboljša pa je ansilirana (skvašena) krma iz silosev, kdor jo ima. Teleta in prasce se naj takoj odstavi, hrani se jih naj s kuhanim mlekom. Pri slinavki se naj usta bolane živine izpira z lahko raztopino galuna ali jesiha, a pri parkljevki se naj parklje dobro očisti, opere z mlačno vodo in namaže kožo med parkljami in nad parkljami z tekočo smolo (dobite v drogeriji.)

Pravega zdravila za to bolezen še nimamo. Dosti uspehov so že dosegli tako, da se cepi še zdrave ali že bolano živino s krvjo živine, ki je to bolezen že prebolela. Gotovo bo, ali pa je že v tem oziru oblast kaj ukrenila.

Odvzemanje krvi od živine, ki je to bolezen že prestalo, ni prav nič nevarno za živino, nasprotno, dokazano je, da se taka živina potem še hitreje popravi in zredi.

Da se prepreči širjenje kuge in da se kuga omeji na čim manjši okoliš in čimprej zatre, se je treba držati predpisov določenih v zakonu o zatiranju živ. kužnih bolezní. Najvažnejše določbe so:

1.) Zakonska obveza prijave kužnega obolenja ali suma na to občini ali uradnemu veterinarju.

2.) Prepoved slobodne trgovine z živino in perutnino in prepoved držanja sejmov.

3.) Zapor (kontumac) živine v okuženih krajih in omejitve prometa v ogroženih krajih.

4.) Pse držati vedno privezane.

5.) Prepoved kanziranja.

6.) Prepoved uporabe mleka iz okuženih hlevov.

7.) Prepoved prometa z belicami, ki so spakovane v senu ali slami.

8.) Gnoj se mora skladati na posebnem mestu in ga polivati z rastopljenim apnom.

Vse medsebojne obiske se mora opustiti. Osebe, ki so zaposlene pri bolani živini, se naj pridno čistijo in si vselej razkužijo obleko in obutev, kadar zapustijo okuženi hlev.

(Dalje sledi.)

O sajenju sadnega drevja

Drevo je raslo in raslo ter rodilo dvem, trem rodovom obilen sad. Ko je začel mlajši rod zahajati v šolo, so ga tam učili, da oče ni delal prav, ko je sadil na ta način sadno drevje. Učili so, da je treba skopati meter široko in pol metra globoko jamo, v katero se mora nasuti gnojja in komposta, da ima mlado drevo lepše postlano. Na novi način vsajeno sadno drevje je res raslo, da se je kar videlo in rodilo že po nekaj letih. Uspeh je bil tako viden, da niti v sanjah ni prišlo na misel nikomur, da bi podvomil o umestnosti novega načina saditve. Le slučajno se je tu in tam pokazalo, da morda stari način sajenja sadnega drevja le ni tako slab, toda vse preredki so bili takšni prav slučajni pozikusi, da bi silili k premišljevanju ali bili celo v jasen dokaz. Naš sosed Tona je bil dober gospodar, toda imel je hudo razvado, da ni zgrešil nobenega sejma in se je vračal včasih šele drugi ali celo tretji dan po sejmu neprespan in prepit domov. Tako je pripeljal nekoč v pozni pomladi s sejma sveženj napol suhih sadnih drevesc. Sestri, ki mu je gospodinjala, se je smililo ubogo drevje; vzela je motiko in ga kar po gorjansko nasadila poleg drugih dreves v sadovnjaku. Tona je čez nekaj dni opazil njeno delo, zmajal z glavo in sklenil pri sebi, da bo že še pošteno vsadil to drevje. Toda nikoli ni našel časa za to, da je drevje pričelo že bujno rasti kljub slabi saditvi. Že štiridesetletja je od tega: pravilno sajen del sadovnjaka je danes kilav, z motiko nasajena drevesca pa so zrasla v mogočna drevesa.

(Dalje sledi.)

PRODA SE

poceni hiša ob Tišinski cesti z lepim vrtom. Polzve se Mala Kaniža 11.

Posl. št. I 1011/37

Dražbeni oklic

Dne 25. januarja 1938 ob 1/2 9 uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, gozdov, njiv, živine.

Zemljiška knjiga: Radovci 25/784 vl. št. 111, 25/112 vl. št. 193 in 25/106 vl. št. 271. Cenilna vrednost: 17.428 Din 50 p. Vrednost pritiklin: 3250 Din.

Najmanjši ponudek: 13.786 Din 91 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti, oddel. IV. dne 25. 11. 1937.

Posl. št. I. 713/37

Dražbeni oklic

Dne 1. februarja 1938 ob 1/2 10. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, travnikov, njiv, sadovnjaka, gozda.

Zemljiška knjiga: Brezovci 1/7 vl. št. 208, Lemerje 1/7 vl. št. 21, Šalamenci 1/7 vl. št. 216 in 292, Bodonci 1/7 vl. št. 201. Cenilna vrednost: 10.690 Din.

Vrednost pritiklin: 2385 Din.

Najmanjši ponudek: 7122 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti oddel. IV., dne 9. dec. 1937.

Posl. št. I 299/37.

Dražbeni oklic

Dne 4. februarja 1938 ob 10 uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, stavbišče, vrt, travnik.

Zemljiška knjiga: Sotina 1/2 vl. št. 469 in 473.

Cenilna vrednost: 11.144 Din 50 p.

Najmanjši ponudek: 7429 Din 66 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti odd. IV., dne 9. dec. 1937.

Posl. št. I 580/36

Dražbeni oklic

Dne 8. februarja 1938 ob 1/2 9. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: travnika in njiv.

Zemljiška knjiga: Kušanovci 2/45 vl. št. 82 ter 4/45 vl. št. 222 in 225.

Cenilna vrednost: 676 Din 58 p.

Najmanjši ponudek: 451 Din 02 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti, odd. IV., dne 9. dec. 1937

Posl. št. I 927/37

Dražbeni oklic

Dne 8. februarja 1938 ob 10. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: hiše, stavbišča, vrta, njiv, travnika in gozdov.

Zemljiška knjiga: Murska Sobota 1/6 vl. št. 334 in 1/3 vl. št. 406.

Cenilna vrednost: 35.690 Din 14 p.

Vrednost pritiklin: 6000 Din.

Najmanjši ponudek: 27.793 Din 50 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murski Soboti, odd. IV., dne 11. dec. 1937.